

جسٹس جی ایم ایس محمد رفیع

ڈپٹی سیکریٹری

۱۳ ذوالحجۃ ۱۴۳۹ھ (24 دسمبر 2018ء) کو ریاستہائے سندھ

خطبۃ الوداع کی ریفرنسز کی تردید

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، شَرَعَ لَنَا دِينًا قَوِيمًا، وَهَدَانَا إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا،
 وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ،
 الْمَبْعُوثُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ، صَلَوَاتُ رَبِّي وَسَلَامُهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ
 بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ. أَمَّا بَعْدُ: فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا عِبَادَ اللَّهِ! قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ
 الْعَزِيزِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ﴾¹

برکتِ نبویہ پر جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔
 جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔
 جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔
 جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔
 جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔
 جو دعوت ہے وہی اللہ کی ہے۔ اس لیے اس کی تردید نہیں کی جاسکتی۔

ګرځېدونکي سټوډنټو ټولګيو ته ژمنه شو. موږ به لا دې ټولګيو ته ډېر ژور ورسو.
ورته ورغول. د نوي رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو.

د سټوډنټو ډلې ته وويل: ډېر ژور ورسو! د ډېر ژور رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د سټوډنټو ډلې ته وويل: په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو! د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

هذا، في شهركم هذا، في بلدكم هذا)⁵ ډېر ژور ورسو! د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!
په رسوونې کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو! د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو. د رسوونې په ټولګيو کې به ډېر ژور ورسو!

5 - رواه أحمد ومسلم

سَمَّيْنَاكَ يَا مُحَمَّدٌ نَبِيَّ اللَّهِ نَبِيَّ الرَّحْمَةِ وَالرَّحِيمِ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

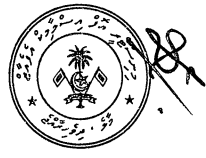
يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ
 يَا مُحَمَّدُ مَا لَمْ يَكُنْ نَبِيًّا قَبْلَكَ

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ لِي وَلَكُمْ، فَاسْتَغْفِرُوهُ يَغْفِرَ لَكُمْ إِنَّهُ هُوَ
 الْغَفُورُ الرَّحِيمُ، وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الْكَرِيمُ.

7 - رواه مسلم وابن ماجه وابن حبان

تُرُوسَر زُجْرَه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَضَّلَ بَعْضَ الْأَيَّامِ عَلَى بَعْضٍ، وَحَضَّ عِبَادَهُ عَلَى
تَكْثِيرِ الْعَمَلِ الصَّالِحِ، وَنَشَهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَنَشَهُدُ أَنَّ
سَيِّدَنَا وَنَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ إِمَامَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، صَلَوَاتُ رَبِّي وَسَلَامُهُ
عَلَيْهِ، وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَالتَّابِعِينَ لَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ.

أَمَّا بَعْدُ: فَيَا عِبَادَ اللَّهِ! اتَّقُوا اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ، ﴿ وَأَتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى

اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴾ 8

بِرَدِّ رِي بِرُودِ مَدَايِ قُمِ اللّهِ رَدُّو. رَدَاؤَسَرِي سَدَارِ تَرُوسَمَرِي رَسْرُوسَرِي
تَرُوسَمَرِي دَرَكَمَرِي دَمِ لَمَرُوسَرِي. ر تَرُوسَمَرِي رُورِ تَرَمَرِي رِمُوسَرِي
مِرَدَمَرِي عِنَارِ بِيُوسَرِي بَرَدَمَرِي لَمَدَمَرِي رَدَاؤَسَرِي رَدُوسَمَرِي
دَوَارُوسَرِي. اللّهِ مَرُوسَرِي بَرَدَمَرِي رَدَاؤَسَرِي لَمُوسَرِي رَسْرُوسَرِي
لَدَمَرِي رَدَاؤَسَرِي مَرُوسَرِي لَدَمَرِي رَدَاؤَسَرِي رَدَاؤَسَرِي سَرُوسَرِي
دَرَدَمَرِي لَمُوسَرِي اللّهِ رَدَاؤَسَرِي مَرُوسَرِي رَدَاؤَسَرِي رَدَاؤَسَرِي. دَرَدَمَرِي
قُمِ مَرُوسَرِي! دَرَدَمَرِي دَرَكَمَرِي مَرُوسَرِي، سَوَدَمَرِي، سَلَامُ مَرُوسَرِي!
د مَرُوسَرِي سَوَدَمَرِي رَدَاؤَسَرِي رِمُوسَرِي رَدَاؤَسَرِي، دَمُوسَرِي مَرُوسَرِي
رَدَاؤَسَرِي مَرُوسَرِي رَسْرُوسَرِي رَدَاؤَسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي!
رَسْرُوسَرِي دَمُوسَرِي! بَرَدَمَرِي مَرُوسَرِي رَدَاؤَسَرِي مَرُوسَرِي رَسْرُوسَرِي رَدَاؤَسَرِي
مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي مَرُوسَرِي

لَا تَقْرَبُوا زِينَةَ الزَّامِنِينَ وَتَقْرَبُوا زِينَةَ الَّذِينَ لَا يَدْرُسُونَ زِينَةَ اللَّهِ
تَقْرَبُوا زِينَةَ اللَّهِ تَقْرَبُوا زِينَةَ اللَّهِ تَقْرَبُوا زِينَةَ اللَّهِ

بِأَمَانَةِ اللَّهِ، وَاسْتَحْلَلْتُمْ فُرُوجَهُنَّ بِكَلِمَةِ اللَّهِ⁹ دَسْرًا: "مِنْ حَوَائِجِ دَسْرٍ دَسْرٌ

مِنْ حَوَائِجِ دَسْرٍ دَسْرٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ! فَرَّ زَانِسُ دَسْرٍ دَسْرٍ دَسْرٍ

وَمَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ مَوْجُودٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ تَقْرَبُوا زِينَةَ اللَّهِ تَقْرَبُوا زِينَةَ اللَّهِ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ دَسْرٌ

⁹ - رواه مسلم وابن ماجه وابن حبان

اللَّهُ رُدُّوا سُرُورًا! رُتِرِمُودِي رِدُّو رِعُدُودِي سُرِّه دُبِرِدُّو

سُرِّه نَاعُودِي قُرِّدِي دِرِكُودِي بِنُودُومِ بَانُودُودُ. دَرِّمُ اللهُ رِعُدُودِي دَسِرِّرِ رِدُّو

نَاعُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُ. ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ ¹⁰ دَسِرِّرِ: رَدَانُودُودِي، اللهُ رِرِّ، رِنَاعُودُودِي

دَوْرَانُودُودِي سُرِّه رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي بِنُودُومِ نَاعُودُودُ. رِنَاعُودُودِي دَسِرِّرِ رِنَاعُودُودُودِي!

مِرِّه رِنَاعُودُودِي رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي بِنُودُومِ نَاعُودُودِي رِنَاعُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي!

رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي سُدُّو نَاعُودُودِي رِنَاعُودُودِي مِرِّه رِنَاعُودُودِي رِنَاعُودُودِي قُرِّدِي

نَاعُودُودُودِي! "نَعُودُ اللهُ ﷺ بِرِحْمِهِ نَاعُودُودُودُودُ. (مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَاحِدَةً صَلَّى

اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا) ¹¹ دَسِرِّرِ: "مِدُّو نَاعُودُودِي دِرِكُودِي بِنُودُومِ بَانُودُودِي دِرِّدِي

دِرِكُودِي، اللهُ رِرِّ بِنُودُومِ (رِ هِ رِبِرِدُّومِ) نَاعُودُودُودُودُ."

رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي رِنَاعُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي دِرِكُودِي

رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي مِرِّدُّومِ نَاعُودُودُودِي وَ هِ هِ هِ نَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي!

رِنَاعُودُودِي وَ بَانُودُودِي رِنَاعُودُودِي رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي وَ وَ بَانُودُودِي

رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودِي مِرِّدُّومِ رِنَاعُودُودُودِي رِنَاعُودُودُودِي وَ بَانُودُودِي

نَاعُودُودُودِي وَ دِرِّدِي رِنَاعُودُودِي رِنَاعُودُودُودِي مِرِّدُّومِ دِرِكُودِي نَاعُودُودُودِي وَ

دِرِّدِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودِي نَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودُودِي مِرِّدُّومِ مِرِّدُّومِ نَاعُودُودُودِي،

رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي، قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي!

رِنَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي رِنَاعُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي رِنَاعُودُودِي

رِنَاعُودُودُودِي قُرِّدِي نَاعُودُودُودِي نَاعُودُودُودِي! رِنَاعُودُودِي رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي، رِنَاعُودُودِي دِرِكُودِي

10 - الأحزاب: 56

11 - رواه أحمد، ومسلم، وأبو داود، و الترمذی، و النسائی، وابن حبان و الطبرانی

دَعَا جَارِحٌ وَفِي دَعْوَاهُ سُرُورًا! رَأَيْتَهُ عَدَدًا لَمَّا رَوَى اَلْأَدْرَسِيُّ وَفِي مَرْسَلَتِهِ
 قَرِيحًا سَرَادِمًا نَدِيحًا اِنْمَاحًا بَرَقَتْهُ اَلْأَدْرَسِيُّ قَرِيحًا سُرُورًا!
 رَأَيْتَهُ عَدَدًا لَمَّا رَوَى مَرْسَلَتَهُ! اِسْمُهُ قَرِيحٌ ذَمُّهُ قَرِيحٌ
 نَمَامًا سُرُورًا! اَلْأَدْرَسِيُّ قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ
 قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ! اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ مَرَّاحٌ
 قَرِيحًا قَرِيحًا قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 قَرِيحًا قَرِيحًا قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ

قَرِيحًا قَرِيحًا قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 رَأَيْتَهُ عَدَدًا لَمَّا رَوَى مَرْسَلَتَهُ! اِسْمُهُ قَرِيحٌ ذَمُّهُ قَرِيحٌ
 ذَمُّهُ رَشِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 سُرُورًا قَرِيحًا قَرِيحًا قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 قَرِيحًا قَرِيحًا قَرِيحًا اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ اَلْأَدْرَسِيُّ
 نَمَامًا سُرُورًا!

عِبَادَ اللَّهِ! اذْكُرُوا اللَّهَ الْعَظِيمَ يَذُكُرْكُمْ، وَاشْكُرُوهُ عَلَى نِعَمِهِ يَزِدْكُمْ، وَاَقِمِ
 الصَّلَاةَ، اِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرِ اللَّهِ اَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
 تَصْنَعُونَ.

